

Redovisning av regeringsuppdrag

Datum

2018-10-02

Handläggare

Lena Tingström

Biologisk mångfald och områdesskydd

lena.tingstrom@havochovatten.se

Dnr

1-18

Direkt

031-698 6091

Mottagare

Regeringskansliet

Miljö- och energidepartementet

Uppdrag om redovisning av arbete med att stärka det marina områdesskyddet

Redovisning av uppdrag i Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev för
2018 M2017/03180/S

Havs- och vattenmyndigheten har i rubricerat regleringsbrev fått i uppdrag
att redovisa arbetet med att stärka det marina områdesskyddet. Detta ska
göras bland annat med utgångspunkt i handlingsplanen för marint
områdesskydd som Havs- och vattenmyndigheten redovisade år 2016.

Vi överlämnar härmed redovisningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter
föredragning av utredaren Lena Tingström. I den slutliga handläggningen
av ärendet har även deltagit avdelningscheferna Mats Svensson och
Ingemar Berglund, enhetschefen Mia Olausson, verksamhetsstrateg Björn
Sjöberg samt utredarna Elisabeth Anderberg och Malin Wilhelmsson.

Jakob Granit

Lena Tingström

Kopia till:

Naturvårdsverket

Näringsdepartementet

Innehåll

Uppdrag om redovisning av arbete med att stärka det marina områdesskyddet.....	1
1. Sammanfattning.....	3
1.1 Inledning.....	4
2. Redovisning.....	5
Utgångspunkter från handlingsplanen för marint områdesskydd	5
2.1 Inrättande av marina skyddade områden.....	6
2.1.1 Vad görs i arbetet med inrättande av marina skyddade områden	7
2.2 Förstärkt och utvidgat skydd.....	7
2.2.1 Vad görs i arbetet med ett förstärkt och utvidgat skydd	8
2.3 Etablering av ett nationellt ramverk.....	9
2.3.1 Vad görs i arbetet med att etablera ett nationellt ramverk för marint områdesskydd.....	9
2.4 Kunskapsuppbyggnad	10
2.4.1 Vad görs vad avseende kunskapsuppbyggnad i relation till marina skyddade områden	10
2.5 Uppföljning	11
2.5.1 Vad görs i arbetet avseende uppföljning i marina skyddade områden	11
2.6 Samordningsbehov	12
2.6.1 Vad görs avseende samordningsbehoven	12
2.7 Ekonomiska styrmedel	13
2.7.1 Vad görs avseende ekonomiska styrmedel	13
Satsningen "Rent HaV"	14
Projekt 2017 och 2018.....	14
Europeiska havs- och fiskerifonden	18
2.8 Fiskereglering i marina skyddade områden	18
2.8.1 Vad görs i arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden	18

1. Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har i denna redovisning sammanställt arbetet med att stärka det marina områdesskyddet med utgångspunkt i handlingsplanen för marint områdesskydd som togs fram 2016. I handlingsplanen identifierades sju områden där det var viktigt att öka arbetsinsatserna för att stärka det marina områdesskyddet, både vad avser kvantitet och kvalitet.

Inrätta marina skyddade områden – länsstyrelsernas arbete med att enrätta marina skyddade områden har ökat i omfattning och sammanlagt har länsstyrelserna enrättat 18 marina naturreservat sedan handlingsplanen togs fram. Regeringens beslut om Natura 2000-områden i december 2016 ledde till att Sverige nationellt nått målet om minst 10 % skydd.

Förstärkt och utvidgat skydd – Genom att områden med fiskereglering får ett förstärkt skydd för miljön i form av ett områdesskydd enligt miljöbalken kan viktiga områden för fisk, som lek- och reproduktionsområden, ingå i nätverket av marina skyddade områden. Arbeta pågår också med att föreslå opåverkade områden som marina skyddade områden utan lokal mänsklig påverkan.

Etablering av ett nationellt ramverk för marint områdesskydd – Arbeta pågår och omfattar arbete med framtagande av regionala handlingsplaner för marint områdesskydd för de tre havsområdena Bottniska viken, Egentliga Östersjön och Västerhavet.

Kunskapsuppbyggnad – I arbetet med att ta fram ett förbättrat kunskapsunderlag för Sveriges havsområden pågår ett nationellt karteringsprogram. Ytterligare kunskapshöjande insatser görs inom konnektivitetsfrågan.

Uppföljning – För att kunna etablera ett ramverk för marint områdesskydd som bygger på en adaptiv förvaltning är det viktigt att ha ett program för uppföljning. I arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden pågår framtagande av ett uppföljningsprogram för att utvärdera effektiviteten av åtgärderna.

Samordningsbehov – Många processer pågår för att förvalta havsområdet och arbete pågår med att ta fram en koordinerad förvaltning.

Ekonomiska styrmedel – Genom de ökade anslagen till marint områdesskydd i regeringens satsning på *Rent hav* har Havs- och vattenmyndigheten fördelat stora resurser, framförallt till länsstyrelserna vilket resulterat i mer personal som arbetar med marint områdesskydd, stärkt samarbete mellan länsstyrelserna, inventering av havsområden och införande av bevarandeåtgärder.

Ytterligare frågor viktiga i arbetet med marint områdesskydd handlar om införande av **bevarandeåtgärder riktade till fiske**. Här har Havs- och vattenmyndigheten nyligen redovisat ett underlag i ett regeringsuppdrag den 30 maj 2018 där både behoven av fiskereglering beskrivs och vägen för att åtgärda dessa behov utvecklas.

1.1 Inledning

Havs- och vattenmyndigheten har i regleringsbrevet för 2018 fått i uppdrag att redovisa arbetet med att stärka det marina områdesskyddet. Detta ska göras bland annat med utgångspunkt i handlingsplanen för marint områdesskydd som Havs- och vattenmyndigheten redovisade år 2016. Handlingsplanen för marint områdesskydd togs fram för att nå miljömålssystemets etappmål om minst tio procent marint områdesskydd i ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk till år 2020.

Sedan 2016 har stora framsteg gjorts vad avser det marina områdesskyddet. Sverige har, sedan handlingsplanen skrevs, med råge uppnått arealmålet för marint områdesskydd om minst 10% skydd av havsmiljön till år 2020. Det är främst de Natura 2000-områden som inrättats framför allt för att skydda tumlare som bidragit till arealmålet. Ett av dessa områden, Hoburgs bank och Midsjöbankarna, är också ett av Europas största skyddade områden. Norrbottens län har också fått sitt första marina naturreservat Kallfjärden i Luleå södra skärgård.

I handlingsplanen påtalade Havs- och vattenmyndigheten att det återstår stora utmaningar för att åstadkomma ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk, det vill säga kvalitetsaspekterna i etappmålet. Därför gavs förslag på åtgärder i frågor kring arbetet med att stärka representativitet och funktionalitet. Ett omfattande arbete pågår tillsammans med länsstyrelserna för att ta fram regionala handlingsplaner för marint områdesskydd och i det arbetet komma vidare i frågan att stärka kvalitetsaspekterna i det marina områdesskyddet.

Havs- och vattenmyndigheten har fortsatt arbetet med att genomföra de åtgärder och aktiviteter som uppmärksammades i handlingsplanen. Såväl regeringen som berörda länsstyrelser har vidtagit åtgärder som bidrar till att nå etappmålet.

Regeringen har, i en tre-årig satsning på *Rent hav*, förstärkt anslagen för arbetet med marint områdesskydd för 2018 med 50 miljoner kronor och aviserat ett anslag för 2019 och 2020 med 67 miljoner kronor respektive år. Regeringens satsning har bland annat inneburit att länsstyrelserna har kunnat utöka personalstyrkan som arbetar med marint områdesskydd med minst en heltidstjänst per länsstyrelse. Flera projekt har beviljats som bl.a. inneburit att havsområden kunnat inventeras inför bildande av marina naturreservat.

Utöver vad som påpekades i handlingsplanen för marint områdesskydd har Havs- och vattenmyndigheten arbetat med fiskereglering i marina skyddade områden. En redovisning av det arbetet är inkluderat i denna rapportering. Havs- och vattenmyndigheten kan konstatera att arbetet med handlingsplanen för marint områdesskydd är i ett intensivt skede och att länsstyrelserna, som är nyckelaktörer i detta arbete, är engagerade. Samarbetet mellan länsstyrelserna har ökat vad avser arbetet med marint områdesskydd och prognoserna för kommande skydd ser positiva ut.

Det förstärkta anslaget för arbete med marint områdesskydd har inneburit en betydande ambitionshöjning såväl hos länsstyrelserna som Havs- och vattenmyndigheten och har varit avgörande för att arbetet med att etablera ett ramverk för det marina områdesskyddet kunnat sjasättas. Havs- och vattenmyndigheten vill samtidigt poängtera att ett fortsatt ökat anslag för skydd av värdefull natur (Naturvårdsverkets anslag 1:16) och arbete med marint områdesskydd (Havs- och vattenmyndighetens anslag 1:11) är avgörande för detta arbete framgent.

Havs- och vattenmyndigheten arbetar med samordning, kunskapsunderlag, vägledning, metodstöd samt ger bidrag till bland annat länsstyrelserna för att stärka arbetet med marint områdesskydd. Exempel på aktuellt arbete är bland annat:

- Framtagande av kunskapsunderlag, till exempel inom marin kartering, åtgärdsprogram för hotade arter, konnektivitetsanalyser
- Vägledningar kring arbete med marina skyddade områden
- Arbete med grön infrastruktur för att säkerställa ekologiska samband
- Havsplanering
- Stöd, bidrag och samordning av länsstyrelsernas arbete
- Regional samordning inom Ospar och Helcom
- Reglering av fiske i marina skyddade områden
- Genomförande av handlingsplanen för marint områdesskydd
- Utveckling av uppföljning i marina skyddade områden samt via miljöövervakning

2. Redovisning

Utgångspunkter från handlingsplanen för marint områdesskydd

Havs- och vattenmyndigheten identifierade en rad specifika åtgärder som särskilt viktiga att fokusera kring för att nå etappmålet om 10 % skydd av havsmiljön genom ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden. I texten nedan beskrivs

åtgärderna från handlingsplanen åtföljt av stycke med en sammanfattning av om vad som hänt sedan 2016.

2.1 Inrättande av marina skyddade områden

Länsstyrelsernas och kommunernas arbete med att inrätta nya marina skyddade områden eller förstärka befintliga områdesskydd bedömdes vara avgörande för att nå etappmålet. Även betydelsen av att regeringen fattade beslut om de föreslagna marina Natura 2000-områdena påtalades i handlingsplanen. Arbetet med de planerade marina skyddade områdena och deras förvaltningsplaner behöver därför fortsätta och länsstyrelserna behöver få fortsatt stöd i detta arbete.

Bottniska viken:

I rapporteringen 2016 framgick att minst 12 nya marina naturreservat planerades i havsområdet fram till år 2020. Samtidigt framgick det att man trots dessa planerade skyddade områden inte kommer att uppnå arealmålet om 10 % skydd av havsområdet Bottniska viken om man inte ökar takten i arbetet med marint områdesskydd.

Egentliga Östersjön:

Av länsstyrelsernas underlag framgick att man planerade skydd för drygt 20 områden. Dessa områden varierade mellan att vara helt nya marina naturreservat, uppdateringar eller utvidgningar av befintliga skyddade områden eller förslag att inrätta områden som marina Natura 2000-områden. Arbetet med att föreslå nya Natura 2000-områden till skydd för tumlare var en del i ett pågående regeringsuppdrag till länsstyrelserna som redovisades i juni 2016. Områden som föreslogs som nya Natura 2000-områden, bland annat till skydd för tumlare, var Hoburgs bank och Midsjöbankarna och Sydvästskånes utsjövattnen, vilka också skulle bidra till arealmålet. I handlingsplanen framhölls att dessa områden även skulle bidra till att öka den ekologiska representativiteten, samt att området Hoburgs bank och Midsjöbankarna skulle stärka skyddet för den extremt hotade Östersjöpopulationen av tumlare.

I havsområdet påpekades att det också finns två områden som planeras som nationalparker och att de har potential att också bli marina nationalparker. Dessa är Nämöskärgården och Bästeträsk.

Västerhavet:

Av länsstyrelsens underlag framgick att minst tolv nya marina naturreservat planeras i havsområdet fram till år 2020. Man aviserade även att man planerar för ett antal marina skyddade områden i utsjön till år 2020. Man kan konstatera att arealmålet om minst 10 % skydd redan var uppnått för Västerhavets del men samtidigt påpekades det brister vad det gäller ekologisk representativitet, konnektivitet och funktionalitet vilket gör att man kan anta

att andelen skydd troligen behöver öka ytterligare. Ytterligare nya Natura 2000-områden föreslogs i Västerhavet.

2.1.1 Vad görs i arbetet med inrättande av marina skyddade områden

Regeringen har, i december 2016, beslutat om nya Natura 2000-områden vilket inneburit att Sverige uppnått arealmålet om att skydda minst 10 % av sitt havsområde. Samtidigt har regeringen påpekat att det fortfarande finns brister i Sveriges marina områdesskydd, bland annat vad gäller den geografiska spridningen av de skyddade områdena.

I **Bottniska viken** har sju nya marina naturreservat beslutats sedan redovisningen 2016. Till 2020 beräknas ytterligare elva nya marina naturreservat kunna beslutas. Tack vare ökade resurser så har arbetet med att skapa underlag för områdesskyddet varit intensivare än tidigare. Det finns därför underlag för ytterligare sju naturreservat som dock inte bedöms kunna färdigställas till 2020 med befintliga resurser. En orsak till detta är att förankringen med markägare tar tid.

Vad gäller möjligt samarbete med Finland om ett eventuellt transnationellt marint skyddat område finns i dagsläget inga konkreta planer. Dock pågår flera Interreg projekt som på olika sätt kan bidra med underlag för eventuellt transnationellt skydd. I Norrbotten pågår projektet SeamBoth, med bidrag från Havs- och vattenmyndigheten och i Västerbotten-Västernorrland har projekt ECOnnect nyligen startats upp. EBSA-workshopen som ägde rum februari 2018 med syfte att identifiera områden med höga biologiska värden i Östersjön pekade ut områden i Bottniska viken som delas av Sverige och Finland. Detta underlag skulle kunna vara värdefullt att gå vidare med när man bedömer vilka områden som skulle kunna vara intressanta att samtala med Finland kring.

I **Egentliga Östersjön** har åtta nya marina naturreservat samt ett marint biotopskyddsområde beslutats sedan redovisningen 2016. Till 2020 beräknas minst 20 nya statliga samt två kommunala marina naturreservat kunna beslutas. Tack vare ökade resurser så har arbetet med att skapa underlag för områdesskyddet intensifieras. Ett stort antal nya marina områden är inventerade och bedöms vara relevanta för vidare utredning, men man påpekar att för fortsatt arbete och fortsatt skydd behövs långsiktig finansiering.

I **Västerhavet** har tre nya marina naturreservat bildats sedan redovisningen 2016. Länsstyrelsen i Västra Götaland var först ut i Sverige med att bilda ett marint biotopskyddsområde, Sunninge sund – Sundsvik. Man har inrättat ytterligare ett marint biotopskyddsområde i länet som vann laga kraft 2018.

2.2 Förstärkt och utvidgat skydd

I handlingsplanen pekade Havs- och vattenmyndigheten på åtgärder som innebär att värdefulla havsområden får ett förstärkt skydd. Konkret föreslogs att förstärka relevanta delar av de så kallade fiskefria områdena med kompletterande områdesskydd enligt miljöbalken. Ett urval av dessa, minst ett per havsområde, föreslogs att få ett förstärkt skydd där lokal

mänsklig påverkan skulle minimeras, så kallade opåverkade områden. De skulle även kunna fungera som en referens i ett i övrigt påverkat havsområde. Havs- och vattenmyndigheten föreslog även att länsstyrelserna skulle få i uppdrag att undersöka vilka fredningsområden för fisk det är som kan vara i behov av kompletterande områdesskydd enligt miljöbalken, genom t.ex. biotopskydd. Denna åtgärd föreslogs för att stärka skyddet av områdena till gagn både för livsmiljön och för fisken som en del i ekosystemet.

2.2.1 Vad görs i arbetet med ett förstärkt och utvidgat skydd

I ett regeringsuppdrag som redovisades 31 maj 2018 (dnr M2017/02522/Nm) föreslog Havs- och vattenmyndigheten ett antal marina skyddade områden som skulle kunna utgöra så kallade opåverkade områden. I detta första uppdrag kring opåverkade områden skulle myndigheten, med beaktande av handlingsplanen för marint områdesskydd, bland annat identifiera områden som kan utgöra marina skyddade områden som har ett starkt skydd utan lokal mänsklig påverkan med fokus på fiske. I det uppdrag som Havs- och vattenmyndigheten fick i regleringsbrevet för 2018 ska myndigheten identifiera områden som kan utgöra marina skyddade områden med ett starkt skydd utan lokal mänsklig påverkan samt ta fram förslag till process för det fortsatta arbetet med sådana områden. Handlingsplanen för marint områdesskydd samt regeringsuppdrag om bevarandeåtgärder vad avser fiske i marina skyddade områden (dnr M2017/02522/Nm) ska beaktas i arbetet. Uppdraget ska redovisas 31 oktober 2018 och omfattar en bredare ansats, där fokus är på all lokal mänsklig påverkan, inte bara fiske, och på hur processen för att gå vidare med ett sådant skydd skulle kunna se ut.

I Havs- och vattenmyndighetens förslag att inrätta biotopskyddsområden för att stärka livsmiljön för fisken i ett fredningsområde är det troligen så att förslaget till åtgärd inte tagits vidare av länsstyrelserna. Dock kan nämnas att man i projektet Re-Fisk, som samordnas av länsstyrelsen i Stockholms län och omfattar flera län på ostkusten i sin projektplan uttryckt att man kommer definiera vilka fredningsområden för fisk som kan vara i behov av kompletterande områdesskydd enligt miljöbalken, genom t.ex. biotopskydd. Denna åtgärd föreslås för att stärka skyddet av områdena till gagn både för livsmiljön och för fisken som en del i ekosystemet.

I arbetet med att identifiera marina skyddade områden som så kallade opåverkade områden har Havs- och vattenmyndigheten redovisat ett första underlag i regeringsuppdraget om bevarandeåtgärder vad avser fiske i marina skyddade områden (M2017/02522/Nm) den 30 maj 2018. De områden som Havs- och vattenmyndigheten identifierat med stöd av länsstyrelserna som möjliga opåverkade områden som kan utgöra marina skyddade områden och ska ha ett starkt skydd utan lokal mänsklig påverkan med avseende på fiske är:

Västerhavet: Västra Bratten, Skånska Kattegatt

Egentliga Östersjön: Gotska Sandön – Salvorev – Kopparstenarna, Svenska Högarna, Utklippan, Ölands södra rev, Norra Midsjöbanken

Bottniska viken: Marakallen

I ett uppdrag i regleringsbrevet för 2018 till Havs- och vattenmyndigheten, ska myndigheten identifiera områden som kan utgöra marina skyddade områden med ett starkt skydd utan lokal mänsklig påverkan samt ta fram förslag till process för det fortsatta arbetet med sådana områden. Detta uppdrag ska redovisas den 31 oktober 2018.

2.3 Etablering av ett nationellt ramverk

För att kunna utveckla nätverk av marina skyddade områden som stärker det samlade skyddet och levererar mer än summan av de enskilda marina skyddade områdena utvecklas ett enhetligt nationellt ramverk med tydliga processer, definitioner och begrepp. Ramverket är ett stöd för att planera, implementera och följa upp områdesskydd. För att åstadkomma ett kostnadseffektivt skydd behöver man säkerställa att detta ramverk kan fungera både för enskilda marina skyddade områden och nätverk av marina skyddade områden samt för den gröna infrastrukturen i havet. Det innebär bland annat att man sätter upp mätbara mål för ekologisk representativitet och funktionalitet i respektive havsområde.

2.3.1 Vad görs i arbetet med att etablera ett nationellt ramverk för marint områdesskydd

Arbetet med att införa ett ramverk för marint områdesskydd pågår. Det baseras till viss del på det arbete som länsstyrelserna i Västerhavet (Västra Götalands, Hallands och Skåne län) bedrivit i det särskilda åtgärdsprojektet Skydd och förvaltning av marina områden - Västerhavet (2014-2018). I arbetet med att införa ett ramverk för marint områdesskydd ingår att definiera vad ekologisk representativitet och funktionalitet är, det vill säga hur mycket av olika naturvärden som bör omfattas av marint områdesskydd, samt vilka åtgärder som bör vidtas för att nå bevarandemålen. Uppföljning av dessa mål är också en del av ramverket och en förutsättning för att kunna tillämpa en adaptiv förvaltning. Den nationella handlingsplanen för marint områdesskydd håller nu på att implementeras genom att man i de regionala handlingsplanerna tar fram målnivåer för de olika bevarandevärdena som finns i respektive havsområde. Dessa målnivåer beskriver hur mycket av respektive naturvärde det är som bör finnas inom marina skyddade områden för att nätverket av marina skyddade områden ska kunna anses vara ekologiskt representativt. Arbetet bedrivs med stöd av samordnare som arbetar på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten för respektive havsområde. Samordnarnas uppdrag är att

samordna och stödja länsstyrelserna i arbetet med implementeringen av handlingsplanerna för marint områdesskydd. Konsultstöd har nyligen upphandlats för att stötta samordningen och att stärka arbetet med införande av ramverket för marint områdesskydd och omställningen till en adaptiv förvaltning.

2.4 Kunskapsuppbyggnad

I handlingsplanen påtalade Havs- och vattenmyndigheten att det finns stora behov av bättre kunskapsunderlag när det gäller Sveriges havsområden. Ett förbättrat underlag skulle ge ökade möjligheter att uppnå ett mer ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden. Det gäller såväl vid val av områden för skydd, utveckling av bevarandemål som vid inrättande av bevarandeåtgärder. Två viktiga underlag i detta arbete är djupdata och dess tillgänglighet samt en långsiktig marin kartering och tillgängliga kartor av havsområden, vilka är avgörande för framtagande av t.ex. naturtypskartor. Tillgänglig högupplöst djupdata är ett centralt och kritiskt kunskapsunderlag som idag omgärdas av hinder, vilket får konsekvenser även för förvaltningen. I handlingsplanen påtalades även att det finns behov av att utveckla ett nationellt datavärdskap för marina yttäckande underlag.

2.4.1 Vad görs vad avseende kunskapsuppbyggnad i relation till marina skyddade områden

Havs- och vattenmyndigheten arbetar för ett förbättrat kunskapsunderlag när det gäller Sveriges havsområden, bland annat för att skapa ökade möjligheter för att uppnå ett mer ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden. Havs- och vattenmyndigheten startade 2016 ett nationellt karteringsprogram med syfte att ta fram heltäckande kartunderlag som täcker havsförvaltningens behov på nationell, regional och lokal skala. Inom arbetsgruppen på Havs- och vattenmyndigheten finns därmed utredare verksamma inom arbetet med havsplanering, havsmiljödirektivet, miljöövervakning, marint områdesskydd, fiskförvaltning och grön infrastruktur. Karteringsprogrammet arbetar i samverkan med andra berörda myndigheter såsom SMHI, Sjöfartsverket och Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). Tillsammans med SGU har Havs- och vattenmyndigheten en samfinansieringsmodell för att ta fram kartunderlag och utföra undersökningar. Programmet utförs inom respektive havsområde, med varierande metodik beroende på specifika behov kopplat till en viss marin miljö. Heltäckande kartunderlag för Bottniska viken finns nu tillgängligt och det nationella karteringsprogrammet fokuserar under 2018 på att ta fram kartunderlag för Östersjön samt utvalda utsjömiljöer i Västerhavet.

Underlaget som tas fram används inom olika pågående processer som Havs- och vattenmyndigheten har drivansvar för. Till dessa hör bland annat framtagande av artutbredningskartor för utveckling av ekosystemkomponentlistor inom Mosaic och Grön Infrastruktur och till Symphony som används främst som ett verktyg inom havsplanering. Problematiken kring tillgång till djupdata kvarstår, inga förändringar har skett sedan 2016.

Konnektivitet

För att uppfylla målet om ett sammanhängande nätverk av marina skyddade områden ska skyddade områden vara integrerade med det övriga landskapet eller havsområdet med hjälp av korridorer och spridningsvägar för att möjliggöra konnektivitet, vilket kan innebära en förbättrad möjlighet till anpassning till klimatförändringar. Kunskapsläget vad gäller konnektivitet och arters spridningsbiologi är bristfällig och Havs- och vattenmyndigheten har som en del av regeringens satsning på *Rent hav* avsatt medel för att stärka kunskaperna om konnektivitet och nätverkets koherens. Ett konkret behov är kunskap om vilka möjligheter olika organismer har att sprida sig mellan områdena via larvspridning och/eller aktiv migration. För att undersöka detta har Havs- och vattenmyndigheten gett i uppdrag till SLU Aqua att göra en sammanfattning av befintliga studier gällande ekologisk konnektivitet, en sammanställning av olika organismers migrationsavstånd och populationsutbredningar. Kunskapen kan ligga till grund för fortsatta studier om konnektivitet år 2019-2020 inom satsningen för att stärka det marina områdesskyddet.

2.5 Uppföljning

I handlingsplanen beskrivs funktionaliteten i skyddet som hur väl skyddet är utformat för att långsiktigt säkerställa områdenas bevarandevärden. För att utvärdera bevarandemålets status, och se om de bevarandeåtgärder som vidtas har önskad effekt föreslogs en samordnad och effektiv uppföljning både inom och utanför skyddade områden. En uppföljning av bevarandemålen i de marina skyddade områdena är också en avgörande byggsten i den adaptiva förvaltningen som införs i ramverket för marint områdesskydd.

2.5.1 Vad görs i arbetet avseende uppföljning i marina skyddade områden

SLU Aqua har fått i uppdrag att följa upp de marina skyddade områden där fiske reglerats för att kunna utvärdera funktionaliteten i skyddet. Detta har också varit en fråga som lyfts av EU-kommissionen generellt i processer som rör fiskereglering i marina skyddade områden med stöd av artikel 11 enligt den gemensamma fiskeripolitiken. Uppföljningen av fiskeregleringen ska utvecklas,

i ett första skede, för de marina skyddade områdena Bratten, Kosterhavets nationalpark, Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund och Röde bank samt Morups bank.

Havs- och vattenmyndigheten har gett i uppdrag till ArtDatabanken att ta fram ett förslag till system för uppföljning i marina skyddade områden. Syftet med uppdraget är att utgöra ett stöd för Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsernas arbete med skyddade områden och arter. Uppdraget omfattar att utveckla en uppföljning som kopplar till den framtagna handlingsplanen för marint områdesskydd och utvecklingen av ett ramverk för en adaptiv förvaltning. Förslaget ska visa hur uppföljningen av marina skyddade områden kan integreras med förslaget till biogeografisk uppföljning och även med nationell- och regional marin miljöövervakning.

2.6 Samordningsbehov

I handlingsplanen för marint områdesskydd påtalade Havs- och vattenmyndigheten behovet av en samordning mellan arbetet inom marint områdesskydd, havsplanering och grön infrastruktur.

2.6.1 Vad görs avseende samordningsbehoven

Havs- och vattenmyndigheten har identifierat behov av en koordinerad havsförvaltning. De politiska mål som fastställs omsätts i Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsstrategi som ger övergripande mål för myndighetens verksamhet under 2018–2020. Den är baserad på vårt uppdrag och ansvar utifrån instruktion, relevant lagstiftning och politiken. Utifrån myndighetens uppdrag och baserat på strategin pågår arbete och processer som kopplar till handlingsplanen för marint områdesskydd. Detta ställer krav på en koordinerad förvaltning för de processer och arbetsområden som Havs- och vattenmyndigheten förfogar över. Exempel på dessa processer och arbetsområden är bland annat arbetet med:

- åtgärdsprogram och fastställande av miljökvalitetsnormer i havsmiljödirektivet,
- handlingsplaner för marint områdesskydd,
- ekosystembaserad fiskförvaltning,
- havsplanering,
- grön infrastruktur, samt
- att genomföra, samverka och bidra till åtgärder för minskad klimatpåverkan, bättre klimatanpassning och ökad klimatkunskap.

Samordning behövs med havsplanering, grön infrastruktur och nätverket av marina skyddade områden. Ett nätverk av marina skyddade områden är en samling enskilda marina skyddade områden som samverkar på

olika nivåer och täcker en variation av skyddsnivåer utformade för att nå mål som enskilda marina skyddade områden inte kan uppnå. Bevarandemålen för nätverket kan sägas vara summan av de ingående målen för enskilda marina skyddade områden vilka sannolikt kopplas till arter och habitat listade enligt Natura 2000, Ospar och/eller Helcom. Mer övergripande mål för nätverk av marina skyddade områden relaterar till mål kopplade till ekologisk representativitet, konnektivitet och effektiv förvaltning. Detta innebär i sin tur att nätverken av marina skyddade områden ska bidra till att nå mål för hela havsmiljön.

Nätverk av marina skyddade områden är, om de visar sig vara effektiva, ett av flera möjliga åtgärder som kan bidra till en god status hos de marina ekosystemen. Dessa nätverk utgör en del av den gröna infrastrukturen som är utformad för att gynna bevarandet av den biologiska mångfalden och dess förmåga att förse oss med ekosystemtjänster. Grön infrastruktur, i sin tur, är en delmängd av havsmiljön och dess ekosystem. Havsplaneringen skulle, förenklat kunna förklaras som en process där man geografiskt analyserar och ger vägledning kring olika havsbaserade verksamheter i ett större sammanhang i den marina miljön för att nå miljömässiga-, sociala och hållbarhetsmål. Nationella- och regionala handlingsplaner för nätverk av marina skyddade områden och grön infrastruktur är ett centralt planeringsunderlag för havsplaneringen och den vägledning för hållbar användning av havet som ska presenteras i förslag till statliga havsplaner 2019. För att öka kunskapen kring förvaltningsåtgärder som vidtas på olika nivåer, samt möjliggöra synergier mellan dessa, bör man sträva efter att försöka samordna förvaltningens ramverk mellan de olika nivåerna och så långt det är möjligt, använda/utveckla en harmoniserad terminologi och metodik. Det är också motiverat att tydliggöra styrning av, samt samordna olika processer kring planering och förvaltning. För att uppnå ett mer effektivt arbetssätt samt få stöd för åtgärderna hos berörda intressenter är det också motiverat att tydliggöra och samordna de olika processerna kring planering och förvaltning.

2.7 Ekonomiska styrmedel

När handlingsplanen utarbetades bedömdes den kunna genomföras inom ramen för myndigheternas befintliga resurser och de medel som finns inom havs- och fiskeriprogrammet för områdesskydd. Stora resurser hade reserverats inom programmet för att finansiera projekt kopplade till arbete med marint områdesskydd.

2.7.1 Vad görs avseende ekonomiska styrmedel

Havs- och vattenmyndigheten har enligt regleringsbrev år 2017 och 2018 delat ut 12 000 000 respektive 30 000 000 kr i bidrag till de 14 kustlänsstyrelser som arbetar med marint områdesskydd. Merparten av bidraget har gått till

anställning av personal hos länsstyrelser samt till inventering av marina habitat för att samla in kunskap inför identifiering av nya skyddsvärda områden samt avgränsning.

Samtliga länsstyrelser belyser hur viktigt bidraget varit för arbetet med marint områdesskydd och ser mycket positivt på den satsning som görs för att stärka skyddet av marina miljöer. Bidraget har möjliggjort att länsstyrelserna har haft tillfälle att arbeta med flera marina områden i olika steg i processen.

Reservatsbildning och säkerställande skyddsarbete är en tidskrävande process, därför ser många länsstyrelser det som mycket positivt att satsningen är flerårig. Samtliga länsstyrelser är delaktiga i det samordnade arbetet som sker inom respektive havsområde för att ta fram regionala förvaltningsplaner för marint områdesskydd med målet att utveckla en adaptiv förvaltning av nätverket av skyddade områden. Detta är en del av handlingsplanen för marint områdesskydd och bidrar till genomförande av åtgärdsprogrammet för Havsmiljödirektivet och därmed också ett värdefullt verktyg för att nå god miljöstatus i havet.

I genomsnitt har länsstyrelser ägnat 60-90 dagar per län under år 2017 för arbete med marint områdesskydd. För 2018 har länsstyrelserna fått riktade medel för att möjliggöra minst en heltidstjänst per län för arbete med marint områdesskydd.

Satsningen ”Rent HaV”

Regeringen har presenterat, i en treårig satsning man avser fördela 184 miljoner kronor, enligt Fig. 1 för att stärka det marina områdesskyddet.

Regeringen framhåller att skyddet inom respektive område måste förbättras och de olika områdena måste bindas ihop bättre.

År	Fördelning av medel (kr)
2018	50 000 000
2019	67 000 000
2020	67 000 000
Totalt	184 000 000

Fig. 1 Fördelning av medel under 3 år för att stärka det marina områdesskyddet

Projekt 2017 och 2018

Bidrag till länsstyrelser

Enligt regleringsbrev 2017 skulle 15 000 000 kronor användas för arbete med marint områdesskydd varav 12 000 000 skulle fördelas som bidrag till

länsstyrelserna för att slutföra ärenden och fatta beslut om marina naturreservat.

Enligt regleringsbrev 2018 skulle 30 000 000 kr betalas ut i bidrag till länsstyrelser för arbete med marint områdesskydd. Länsstyrelserna ska använda anslaget för att slutföra ärenden gällande marint områdesskydd och stärka arbetet med bevarandeplaner, särskilt i nya objekt. Av dessa betalades 16 000 000 kr i administrativt stöd jämnt fördelat till de 14 kustlänsstyrelserna. Av dessa delades 5 000 000 kr ut till länsstyrelser för uppdatering av bevarandeplaner utefter en adaptiv förvaltning för Natura 2000 områden i marin miljö. Resterande 14 000 000 kronor delas ut som projekt för särskilda insatser varav 7 000 000 kronor utgörs av pågående projekt. Av de 20 000 000 kronor som inte delas ut i bidrag till länsstyrelserna kommer medel i huvudsak användas till särskild uppföljning av marina skyddade områden, system för uppföljning, analys av konnektivitet och spridningsbiologi samt utveckling av geografiskt IT-stöd för kartunderlag och framtagna bevarandemål.

Särskilda insatser

Till särskilda insatser för marint områdesskydd delade Havs- och vattenmyndigheten ut 14 000 000 kr under 2017 till länsstyrelser för projekt där länsstyrelser ansökt om finansiering (Fig. 2). Syftet är att länsstyrelser ska få möjlighet att samla in kunskap om den marina miljön för identifiering av skyddsvärda miljöer samt att utveckla förvaltningen av marint områdesskydd. Merparten av projekten är fleråriga och kopplar till genomförande av handlingsplanen för marint områdesskydd som togs fram som ett regeringsuppdrag 2016. Nedan följer en kort beskrivning av ett urval av de projekt som Havs- och vattenmyndigheten beslutade om 2017 -2018.

Projektbenämning	Länsstyrelse	Avslut	Totalsumma beslut	Beslutat för 2017
Marina skyddsvärden runt Gotland	Gotland	2018	3 895 000	1 060 000
Ekosystembaserad förvaltning av BSPA Stora Nassa-Svenska Högarne – Stockholms skärgårds utpost i öster	Stockholm	2018	4 012 500	762 500
Stärkt Marint skydd Västernorrlands län	Västernorrland	2017	2 170 000	700 000
Naturvärden inom Fifång-Askö-Hartsö	Södermanland	2018	1 895 000	476 000
Naturvärden i Östgötska utsjöområden och havsvikar	Östergötland	2018	1 929 000	571 400
Marint skydd i Norrbottens län 2015-2019	Norrbotten	2018	4 100 000	1 100 000
Biologisk mångfald i grunda vikar - förvaltning genom grön infrastruktur och biotopskydd	Stockholm	2019	3 910 000	1 345 000
Åtgärder för att öka andelen marint områdesskydd i Gävleborgs län - MarPro-X	Gävleborg	2020	3 365 800	250 800
Limmiska och marina värden i Nationalparken Bästeträsk	Gotland	2018	892 600	553 800
Genomförande av handlingsplan för marint områdesskydd i Västerbotten	Västerbotten	2020	734 000	300 000
Skydd och förvaltning av marina områden - Västerhavet (II)	Skåne	2018	620 000	175 000
Kartering av marina habitat och bottenfauna i del av buffertzon väst inom Kattegatts fiskfredningsområde	Halland	2017	400 000	400 000
Marina naturvärden i Södermanland	Södermanland	2020	1 600 000	500 000
Intensifiering av arbetet med marina naturreservat i Hallands län enligt handlingsplanen för marint områdesskydd	Halland	2019	720 000	400 000
Förstärkt marint skydd i Blekinge - del 2	Blekinge	2019	707 000	475 000
Skydd av grunda vikar - förvaltning genom biotopskydd och marin grön infrastruktur	Kalmar	2019	820 000	500 000

Fig. 2. Beviljade särskilda åtgärdsprojekt inom marint områdesskydd 2017

Projektnamn	Länsstyrelse	Avslut	Totalsumma beslut	Beslutat för 2018
Skydd av harren i Bottenviken och Norra Kvarken	Norr- o Västerbotten	2020	4 587 200	864 800
Marint skydd i Västernorrland- marina naturvärden	Västernorrland	2020	2 890 000	1 080 000
Åtgärder för att öka kunskapen om fiskbestånd och behov av fiskeåtgärder i marina skyddade områden	Gävleborg	2020	3 141 100	625 000
Förstärkning av projekt marina naturvärden i Södermanland	Södermanland	2020	1 592 500	477 500
Skydd av ålgräsängar runt Gotland	Gotland	2020	2 307 100	510 100
Identifiering och skydd av värdefulla marina områden i Östergötland	Östergötland	2018	850 000	850 000
Kompletterande kunskapsunderlag i marina skyddade områden	Kalmar	2018	575 000	575 000
Inventering av Kullabergs undervattensmiljöer och basinventering av dess undervattensgrottor, klippor och mjukbottnar.	Skåne	2018	870 000	870 000
Inventeringar inför marint områdesskydd	Västra Götaland	2019	690 000	195 000
Re fisk 2.0 Ekosystembaserad fiskförvaltning och	Stockholm	2020	4 727 600	952 600

Fig. 3. Beviljade särskilda åtgärdsprojekt inom marint områdesskydd 2018

Bottniska viken

Marpro-X: Länsstyrelsen i Gävleborgs län beviljades 3 465 800 kr i stöd för ett projekt om marina naturvärdesinventeringar längs länets kust. Syftet är att öka kunskapen om länets marina naturvärden för att öka andelen marint områdesskydd i länet. För närvarande är endast 2,1 % av den marina miljön skyddad i Gävleborg och takten i arbetet med att föreslå och skydda områden behöver öka. 21 områden med en total havsareal på 12 439 ha håller på att

inventeras vilket sedan kommer vara underlag för att utöka andelen marint områdesskydd i länet. MarPro-X kopplar till handlingsplanen för marint områdesskydd på flera sätt, framförallt åtgärdsområdena Inrättande av marina skyddade områden, Förstärkt och utvidgat skydd och Kunskapsuppbyggnad. Underlag som tas fram kommer även vara värdefulla arbetet med grön infrastruktur och havsplanering.

Egentliga Östersjön

Re-fisk: Länsstyrelsen i Stockholms län blev beviljade projektmedel 2017 för ett flerårigt projekt med syfte att ta fram underlag för en revidering av fiskereglerna längs ostkusten från Gävleborg till och med Östergötlands län. En del av 2017 års verksamhet har bestått av en utvärdering av fredningsområden längs ostkusten. Preliminära resultat visar på att utvärderingsmetoden som använts är ändamålsenlig för denna typ av studier samt att fredningsområden ger en positiv effekt på gädda. Fångsten var dubbelt så stor inom fredningsområden i förhållande till referensområden. Resultaten visar även på en mycket liten andel stor fisk. Den betydande minskningen av gäddstorlek visar på stora störningar i gäddbeståndet längs ostkusten. Den alarmerande situationen för sötvattensarter längs ostkusten samt dokumenterade resultat från fredningsområden kommer innebära att länsstyrelsen inom ramen för projektet kommer föreslå ytterligare regleringar av fiske.

Limniska och marina värden i nationalparken Bästeträsk:

Länsstyrelsen på Gotland beviljades medel för ett projekt med syfte att öka kunskaperna om de marina värdena i området. Underlaget ska användas i arbetet med planering av gränsdragning för ett eventuellt nationalparksbildande. Uppdraget innebär omfattande undersökningar i havsområdet nordväst om Gotland, från Kappelhamnsviken till Fårösund. Resultaten visar marina miljöer med höga marina värden, framförallt tre typer av biotoper vilka bedömdes representera förhöjda naturvärden. Dessa definierades som sammanhängande ängar av ålgräs och/eller andra marina kärlväxter, blåmusselförekomster samt områden med fleråriga marina alger såsom blåstång. Inventering av limniska miljöer kommer ske år 2018.

Västerhavet

Kartering av marina habitat och bottenfauna inom Kattegatts

fredningsområde: Länsstyrelserna Västerhavet genom projektet Skydd och förvaltning av marina områden i Västerhavet (SofamoV) har blivit beviljade medel för att inventera delar av det fiskefria området i södra Kattegatt som ligger inom det nya Natura 2000 området Nordvästra Skånes havsområde och det planerade marina naturreservatet Skånska Kattegatt. Projektet syftar till att ge grundläggande kunskapsunderlag om utbredning av habitat och epibentisk fauna i området. Denna kartering ger tillsammans med tidigare undersökningar av fiskfredningsområdet 2014 resp 2016 en sammantagen bild av dess naturvärden och tillstånd för fiskfredningsområdets tre zoner. Kunskapsunderlaget är värdefullt för fortsatt förvaltning av området samt vid bildande av naturreservatet Skånska Kattegatt.

Europeiska havs- och fiskerifonden

Havs- och vattenmyndigheten har uppmuntrat länsstyrelser att ansöka om medel från Havs- och fiskeriprogrammet (EHFF) för att komplettera beviljade ansökningar för särskilda åtgärdsprojekt. Havs- och vattenmyndigheten kan utifrån länsstyrelsens åiterrapportering 2017 konstatera att ansökningar om kompletterande medel ur Havs- och fiskeriprogrammet upplevts som tidskrävande med relativt omfattande administration. Härutöver har det under programperiodens första år funnits begränsningar i stöd villkor avseende länsstyrelsernas möjlighet att få ersättning för administrativa kostnader och lönekostnader. Sammantaget har hantering och stöd villkor bidragit till en begränsad efterfrågan på medel från Europeiska havs- och fiskerifonden vid arbetet med inrättande av områdesskydd.

Havs- och vattenmyndigheten har dock hos Jordbruksverket sökt och beviljats samtliga tillgängliga medel inom området ”Ökad kunskap om havsmiljön” som stärkt myndighetens nationella marina karteringsprojekt.

2.8 Fiskereglering i marina skyddade områden

Fiske kan ha negativa effekter på marina ekosystem. Effekterna handlar bland annat om dödlighet hos målarter, icke-målarter, marina däggdjur, sjöfågel och bentiska organismer. Fiske kan också medföra en direkt eller indirekt störning på havsbotten som ett resultat av fiskeredskapets påverkan, vilket kan resultera i en skada hos bentiska habitat och organismer. De direkta effekterna av fiskeaktiviteter på bentiska ekosystem beror på deras utbredning och täthet samt känsligheten hos habitat och arterna som påverkas.

Marina skyddade områden där fisket regleras är ett centralt verktyg i en ekosystembaserad förvaltning. Använt på rätt sätt kan fiskereglering i skyddade områden tillgodose både naturvårdens och fiskeriförvaltningens intressen, eftersom friska hav med välbevarade livsmiljöer är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart fiske. I arbetet med att stärka funktionaliteten i skyddet ingår att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder. Havs- och vattenmyndigheten arbetar fokuserat med dessa frågor och flera vägledningar och rapporter omfattar fiskereglering i marina skyddade områden.

2.8.1 Vad görs i arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden

Havs- och vattenmyndigheten arbetar löpande med fiskereglering i marina skyddade områden och har infört regleringar med stöd av Artikel 11 i den gemensamma fiskeripolitiken i Bratten i Skagerrak samt infört nationella föreskrifter för räktrålning i Kosterfjorden – Väderöfjorden. Sedan november 2017 har Havs- och vattenmyndigheten ett uppdrag av regeringen att utarbeta en gemensam rekommendation om bevarandeåtgärder i syfte att nå

bevarandemålen i de marina skyddade områdena Fladen, Lilla Middelgrund, Stora Middelgrund och Röde bank samt Morups bank i Kattegatt. I detta arbete ingår att förhandla med berörda medlemsländer, i detta fall Danmark och Tyskland. Förhandlingar pågår.

I enlighet med Havs- och vattenmyndighetens vägledning för arbete med fiskereglering i marina skyddade områden, får Havs- och vattenmyndigheten in underlag från länsstyrelserna när det rör behov av bevarandeåtgärder i marina skyddade områden. Bedömningarna i dessa underlag kan variera vad avser behov av fiskereglering. Olika länsstyrelser kan göra olika bedömningar och vad som av en länsstyrelse kan uppfattas som ett hot, kan av andra länsstyrelser bedömas på ett annat sätt. Efter att dessa underlag inkommit till Havs- och vattenmyndigheten krävs en process för bland annat analys, samråd och samordning med angränsande län. Underlag behöver även gås igenom vetenskapligt. Dessa processer är ofta resurs- och tidskrävande. När det rör till exempel samråd blir följden av Havs- och vattenmyndighetens vägledning att detta sker i två led, initialt hos länsstyrelsen och därefter i remiss från myndigheten.

En viktig del när det rör effekter av bevarandeåtgärder i marina skyddade områden är möjligheten att övervaka områdena. Havs- och vattenmyndigheten svarar för delar som rör kontroll. Kontroll och tillsyn av marina skyddade områden genomförs på flera olika sätt. Kustbevakningen övervakar med flyg och till sjöss. Havs- och vattenmyndigheten övervakar och kontrollerar, i realtid, fiskefartygs rörelser genom enheten för fiskerikontroll, FMC (Fisheries Monitoring Center), som är bemannad dygnet runt. Data om fartygsrörelser kommer in till FMC genom fartygens VMS som är ett satellitbaserat övervakningssystem och via AIS där överföringen av data sker via radiosignal. Denna information analyseras i efterhand och ligger till grund för eventuella rättsliga åtgärder. Myndighetens preliminära erfarenheter kring övervakning av marina skyddade områden, bland annat vad det gäller Bratten, visar att den utformning som gjorts av skyddet med flera små områden med korridorer för fiske mellan områden innebär utmaningar när det gäller övervakning.

När det gäller erfarenhet från förhandlingar med andra medlemsländer inom ramen för artikel 11 och 18 i den gemensamma fiskeripolitiken, finns en samlad syn bland medlemsländer att det rör sig om mycket tidskrävande processer. Dels finns det stora krav på samråd, dels är processen förhållandevis ny, och EU-kommissionen har nyligen tagit fram riktlinjer för detta arbete.

I de områden som ligger utanför trålgräns vill myndigheten uppmärksamma regeringen på att det trots pågående insatser som syftar att nå relevanta och ändamålsenliga bevarandeåtgärder i samtliga marina skyddade områden till 2020, kan bli förseningar i förhandlingar med andra medlemsländer som kan ha en annan syn på vilka fiskeregleringar som är nödvändiga i ett område med pågående fiske. Förhandlingar med andra medlemsländer kan även ha påverkan på slutresultatet om det visar sig att de åtgärder som Sverige anser nödvändiga inte accepteras av andra medlemsländer. Detta kan få olika följder,

antingen ett möjligt försämrat skydd i den gemensamma rekommendation eller att Sverige väljer att låta kommissionen lägga fram förslag enligt ordinarie lagstiftningsförfarande. Det sista alternativet innebär troligen en än mer tidskrävande och osäker process vad gäller uppnådda resultat.

Havsområdesvis samordnat arbetssätt

Utifrån ovanstående erfarenheter har Havs- och vattenmyndigheten sett en möjlighet att utveckla arbetet med fiskereglerande åtgärder havsområdesvis där myndigheten håller i samordningen av arbetet, inklusive samråd för att införa nödvändiga bevarandeåtgärder att nå målet till 2020. Myndigheten ser en möjlighet att utgöra en plattform för samlade diskussioner och samråd mellan berörda länsstyrelser, fiske- och miljöorganisationer havsområdesvis. Denna plattform skulle kunna vara en utveckling av det dialogforum som redan etablerats av myndigheten, där även berörda länsstyrelser skulle ha en avgörande roll genom sin unika kompetens och kännedom om de bevarandemål som ska uppnås.

När det gäller övervakning av fiskeverksamhet ser Havs- och vattenmyndigheten en möjlighet att genom ett samordnat havsområdesvis arbetssätt, kunna föra in delar om övervakning i förslag om bevarandeåtgärder när de utarbetas och samråda om helheten i ett sammanhang. Myndigheten framhåller att det är viktigt att reglerna utformas på ett sådant sätt att de är möjliga att övervaka samt att metoderna för kontroll och analys utvecklas. Därmed kommer erfarenheterna från tidigare processer även bidra till en mer ändamålsenlig avgränsning av de skyddsområden, till exempel vad det gäller zoneringsområden som införs. Havs- och vattenmyndigheten avser att under de kommande åren prioritera dessa frågor. Allt eftersom ytterligare åtgärder för att reglera fiske i marina skyddade områden införs, kommer kontrollbetinget att utökas avsevärt. Myndigheten ser det därför som nödvändigt att regeringen ser över huruvida de samlade resurserna för kontroll är tillräckliga.

Myndigheten ser, med ett havsområdesvis samordnat arbetssätt, en möjlighet att svara upp mot förväntningarna när det gäller en koordinerad förvaltning för införande av fiskereglering i marina skyddade områden samt en tydligare koordinering med det arbete som pågår kring framtagande av regionala handlingsplaner för marint områdesskydd med syfte att etablera ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden per havsområde.